

Uchwała nr IX/26/2025
Rady Dzielnicy Osowa
z dnia 2 czerwca 2025 r.

w sprawie
nadania nazwy Rondo Wsi Wysoka

Na podstawie §15 ust. 1 pkt 22 Statutu Dzielnicy Osowa stanowiącego załącznik do uchwały nr LII/1172/14 Rady Miasta Gdańska z dnia 24 kwietnia 2014 r. w sprawie uchwalenia statutu Dzielnicy Osowa (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 29.05.2014 r., poz. 2002 z późn. zm.)

uchwała się, co następuje:

§ 1.

Rada Dzielnicy Osowa wnosi o nadanie nazwy Rondo Wsi Wysoka nowemu skrzyżowaniu o ruchu okrężnym zlokalizowanemu u zbiegu ulic: Spacerowej, Kielnieńskiej, „Nowej Koziorożca”.

Lokalizacja ronda proponowanego do nadania nazwy Rondo Wsi Wysoka została przedstawiona w Załączniku nr 1 dołączonym do uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Dzielnicy Osowa.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Dzielnicy Osowa

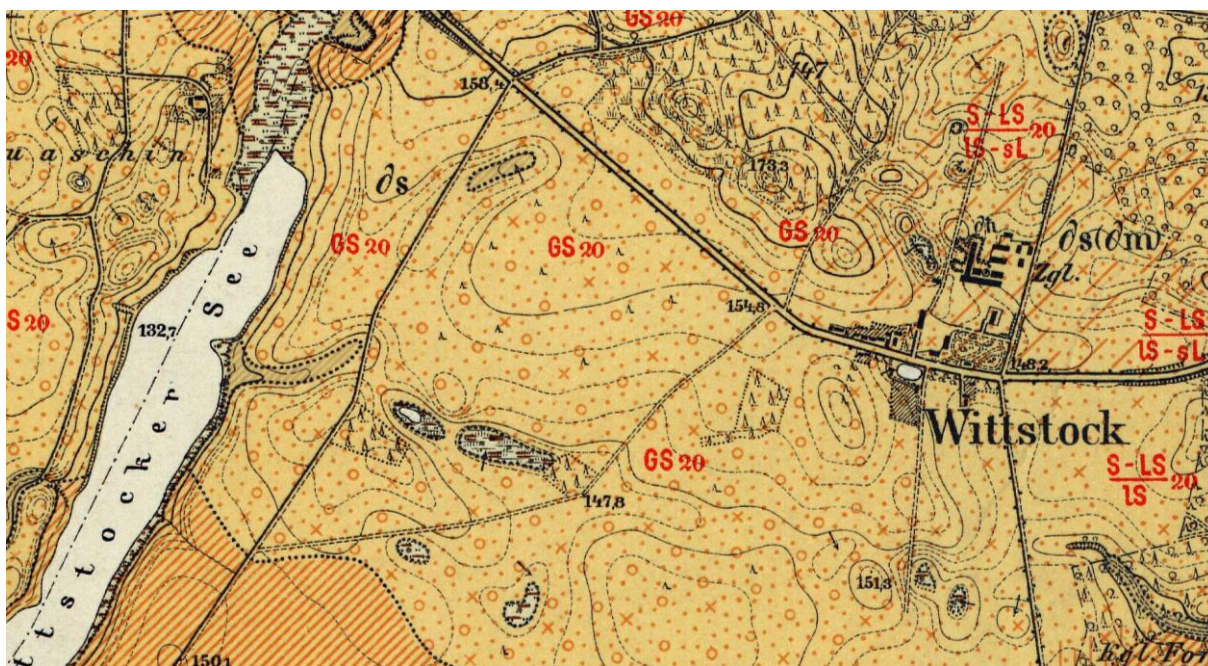
Małgorzata Biernat

UZASADNIENIE

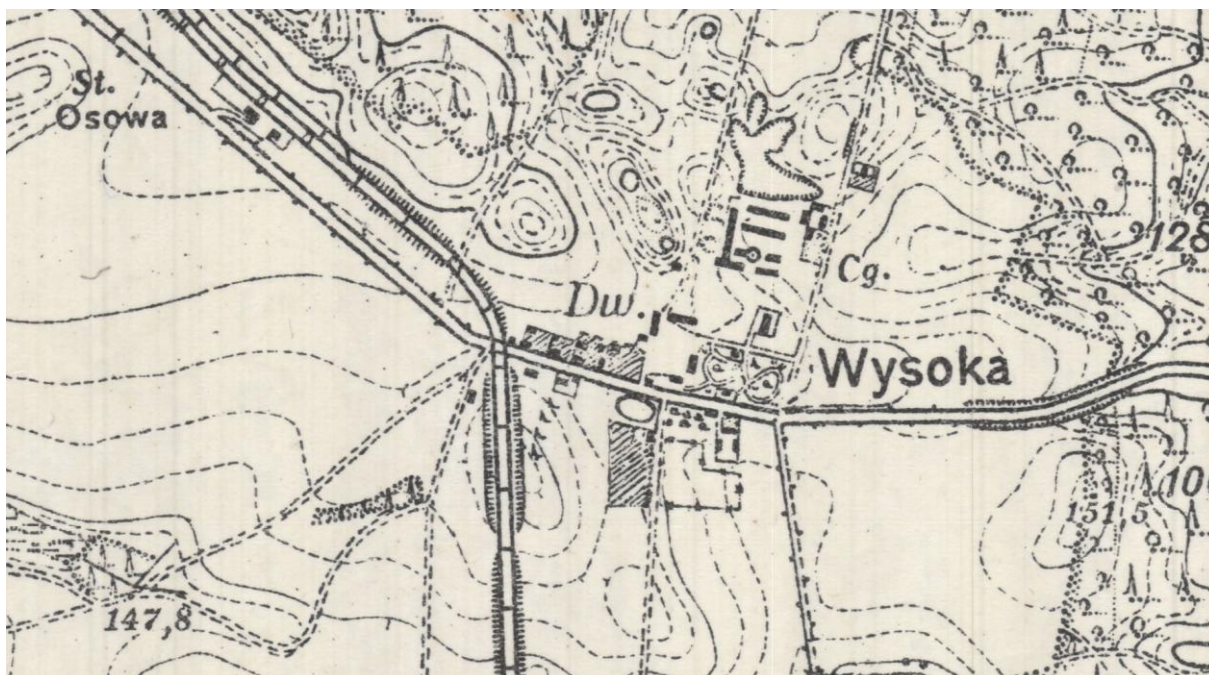
W ramach realizowanej inwestycji pn. „Przebudowa ul. Kielnieńskiej i budowa Nowej Kozioroża” powstało nowe skrzyżowanie o ruchu okrężnym u zbiegu ulic: Spacerowej, Kielnieńskiej, „Nowej Kozioroża”.

Mając na względzie reprezentatywną lokalizację skrzyżowania, a także chęć upamiętnienia i rozwoju wiedzy historycznej o naszej dzielnicy, Rada Dzielnicy Osowa wnioskuje o nadanie rondu nazwy „Rondo Wsi Wysoka”

RYS HISTORYCZNY

Mapa okolic Chwaszczyna, rok 1905, "1754832 @ Topographische Karte 1:25 000 (Meßtischblatt) cz. wsch. (Ostdeutschland) /1870 - 1945/"

Mapa z 1927 roku „Okolice Chwaszczyna” Wojskowy Instytut Geograficzny¹

Podając za A. Januszajtis: „Dzisiejsza Osowa leży na historycznych terenach dawnej wsi Wysoka, której początki sięgają XIII wieku. Gdy w 1245 roku papież Innocenty IV potwierdzał posiadłości klasztoru oliwskiego, wśród 35 miejscowości znalazła się także Wissoka. Według innych źródeł stała się ona własnością cystersów dopiero w 1286 r. w zamian za odstąpione krzyżakom wsie w ziemi gniewskiej. W każdym razie już wtedy istniała”.

W kolejnych latach ujmowana w dostępnych rejestrach jako Wissoka, Wyszoka, Wittstock, a następnie Wysoka. Wieś szlachecka i folwarczna.

Zlokalizowana na terenach pomiędzy Osową (Eспенkrug) i Paryskim Ogrodem (Parisergarten), Owczarnią (Schaeferrei) a lasami Oliwskimi.

Patrząc na dzisiejszą mapę Osowej – centrum Wysokiej zlokalizowane było pomiędzy nowym rondem (dla którego Rada Dzielnicy Osowa wnioskuje o nazwę), a granicą lasów oliwskich kończących się obecnie w okolicach CH Osowa.

Głównym ośrodkiem życia wsi Wysokiej były następujące zabudowania, obecnie nieistniejące: Cegielnia Wysocka (zlokalizowana dawniej w okolicach dzisiejszych stacji benzynowych przy Obwodnicy), folwark (działający także później jako nadleśnictwo wysockie, którego zarys widoczny jest w układzie starego drzewostanu przy ul. Kielnieńskiej - kwartał gdyńskich ulic Sarnia i Jelenia tj. bardzo charakterystyczny starodrzew; sam budynek folwarku spłonął w pierwszych dniach II WŚ), karczma, kuźnia majątkowa (folwarczna, dawniej zlokalizowana w okolicach stawu przy ulicy Kielnieńskiej).

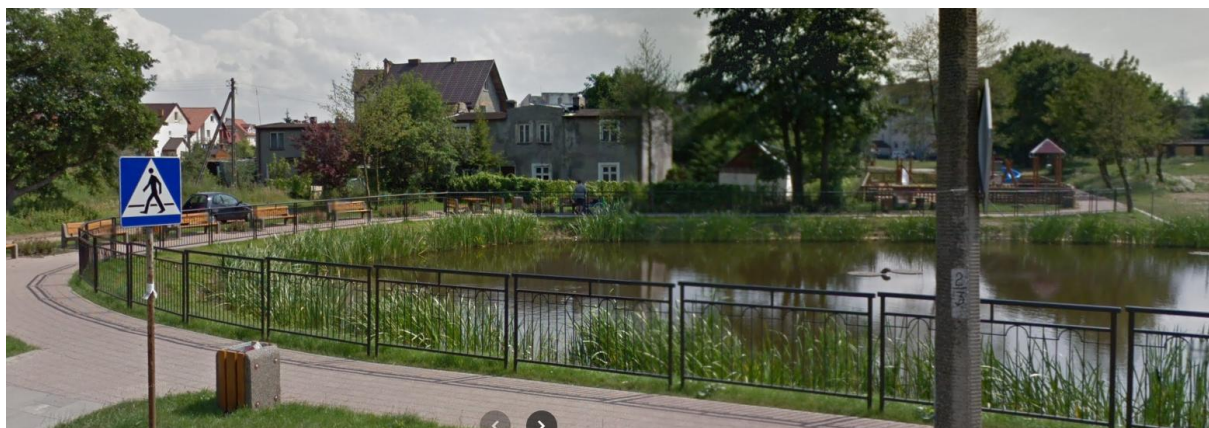
¹ <http://igrek.amzp.pl/11797547>

Ziemie te były bogate w glinę, ale nie były zbyt żyzne. Jedynie płaskie ukształtowanie terenu pomagało lokalnym dzierżawcom rozwijać swoje gospodarki.

Po wybudowaniu kolei i nazwaniu stacji kolejowej, wybudowanej w okolicach ulicy Nowej (wtedy jeszcze administracyjnie na terenie wsi Wysoka) – Stacją Kolejową Osowa – w społeczności utrwaliło się przesunięcie ówczesnej Osowej w stronę Wysokiej.

Kolejne lata i ekspansja dobrze rozwijającej się Osowej, która była bogatszą częścią tych ziem, spowodowała, iż dawna Wysoka utraciła jeszcze mocniej na znaczeniu i mimowolnie została „wchłonięta” przez Osowę.

Z dawnego układu historycznego wsi Wysoka można na chwilę obecną podziwiać zachowany w stanie nieoryginalnym, jeżeli chodzi o nawierzchnię, układ drogowy (ul. Kielnieńska od ronda do obwodnicy), zbiornik wodny przy parku Bliźniąt, przy którym niegdyś funkcjonowała kuźnia, zabytkowy budynek dawnej wsi Wysoka przy ulicy Kielnieńskiej 26, przed którym przez bardzo długi okres czasu rosły okazałe lipy (budynek zachowany w bardzo złym stanie technicznym, lipy wycięte), zabudowania przy ulicy Kielnieńskiej 39 oraz wiele innych drobniejszych artefaktów, w tym słupek bramowy przy wjeździe do dawnego folwarku, okazały starodrzew przy ulicy Kielnieńskiej i Galaktycznej (drzewa - pomniki przyrody).

2011 rok. Widok na historyczną zabudowę w okolicach zbiornika wodnego przy ulicy Kielnieńskiej, budynek nieistniejący, wyburzony w okolicach 2020 roku

Widok na słupek bramowy, wjazd do dawnego folwarku

Mając na względzie historię dawnej wsi Wysoka, a także potrzebę zachowania wiedzy i utrwalenia świadomości mieszkańców, także w związku z procesem zacierania się obrazu urbanistycznego i nazwy samej wsi Wysokiej w przestrzeni (choćby poprzez zmianę nazwy węzła obwodnicy z Wysokiej na Osową, czy też nazwy przystanku Wysoka-Galaktyczna na Galaktyczną) Rada Dzielnicy Osowa wnioskuje jak na wstępie.

Załącznik nr 1 do Uchwały nr IX/26/2025 Rady Dzielnicy Osowa z dnia 2 czerwca 2025 r.
w sprawie nadania nazwy Rondo Wsi Wysoka

